

ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΕΣ ΘΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΤΟΥΡΙΣΜΟ

Παρ' όλο που ο τουρισμός αποτελεί έναν από τους σημαντικότερους πυλώνες στήριξης της εθνικής μας οικονομίας, δυστυχώς, δεν αντιμετωπίζεται με τη δέουσα σοβαρότητα από την κυβέρνηση. Υπάρχει ένα προβληματικό και άπαρχαιωμένο θεσμικό πλαίσιο για τον τουρισμό και ένας σχεδόν ανύπαρκτος σχεδιασμός τουριστικής ανάπτυξης. Αυτό έχει ως συνέπεια η τουριστική περίοδος της χώρας να περιορίζεται στην καλοκαιρινή περίοδο και όχι στον τουρισμό για όλο τον χρόνο και τις διαφορετικές ταχύτητες ανάπτυξης στις κατά τόπους περιφέρειες της χώρας.

Για παράδειγμα το γεγονός ότι μόλις τρεις από τις 13 Περιφέρειες της χώρας, συγκεκριμένα το Νότιο Αιγαίο, η Κρήτη και η Αττική «παράγουν» σχεδόν τα 2/3 ή αλλιώς το 65% των τουριστικών εισπράξεων της χώρας, ενώ υποδέχονται περισσότερους από τους μισούς επισκέπτες που καταφθάνουν στη χώρα, δείχνει την άνομοιογένεια και την έλλειψη σχεδιασμού. Μάλιστα, στις περισσότερες μεγάλες ξενοδοχειακές μονάδες στην Ρόδο και στην Κρήτη κυριαρχεί το φαινόμενο του «all inclusive», γεγονός που βλάπτει τα οικονομικά συμφέροντα των τοπικών κοινωνιών. Καθίσταται αναγκαία η θέσπιση κινήτρων για τις ξενοδοχειακές μονάδες που δεν λειτουργούν με καθεστώς «all inclusive», ώστε να αναζωογονηθεί η τοπική αγορά των τουριστικών νησιών που εξαιτίας αυτού, βρίσκεται σε ύφεση.

Η αναγκαία επέκταση της τουριστικής περιόδου δεν μπορεί να επιτευχθεί με την ανεξέλεγκτη κατασπατάληση κονδυλίων για την διαφήμιση στο εξωτερικό, τα οποία πολλές φορές διατίθενται με άδιαφανείς διαδικασίες και δεν φέρουν κανένα ουσιαστικό και μετρήσιμο αποτέλεσμα.

Η ΝΙΚΗ προτείνει την προώθηση ενός σύγχρονου μοντέλου «εύφουως τουριστικής ανάπτυξης», με βάση το οποίο θα διαφοροποιείται το τουριστικό μας προϊόν ανάλογα με τα χαρακτηριστικά στοιχεία του κάθε προορισμού. Ο βασικός στόχος είναι να συνδέσουμε τον τουρισμό με τις τοπικές κοινωνίες, αναδεικνύοντας τα πλεονεκτήματα κάθε περιοχής, προβάλλοντας όχι μόνο τα τουριστικά αξιοθέατα αλλά και τα τοπικά προϊόντα και τις υπηρεσίες, τις τοπικές έορτες και πολιτιστικές εκδηλώσεις, αξιοποιώντας σύγχρονα εργαλεία μάρκετινγκ για την προσέλκυση επισκεπτών.

Ἡ ἄμβλυνση τῆς ἐποχικότητας μπορεῖ νὰ ἐπιτευχθεῖ, ὅταν θὰ προβάλλουμε στοχευμένα καὶ ὄχι ἀνεξέλεγκτα τὸ τουριστικὸ προϊόν μας σὲ ὁμάδες μὲ συγκεκριμένα χαρακτηριστικὰ ὅπως γιὰ παράδειγμα:

α. Σὲ τουρίστες τρίτης ἡλικίας ἀπὸ χῶρες τόσο ἐντὸς ὅσο καὶ ἐκτὸς τῆς ΕΕ, ποὺ εἶναι εὐκολότερο νὰ ταξιδέψουν ὅλο τὸν χρόνο.

β. Σὲ τουρίστες ἀπὸ χῶρες, κατὰ βάση, ἐκτὸς ΕΕ (π.χ. Κίνα, Ἰαπωνία, Η.Π.Α., Καναδᾶς), ὅπου οἱ θεσμικοὶ καὶ κλιματολογικοὶ παράγοντες διαμορφώνουν, ἐξ ἀντικειμένου, τουριστικὴ ζήτηση ἐκτὸς αἰχμῆς γιὰ προορισμοὺς σὰν τὴν Ἑλλάδα.

γ. Σὲ τουρίστες μὲ εἰδικὰ ἐνδιαφέροντα γιὰ ἐναλλακτικὲς μορφὲς τουρισμοῦ, οἱ ὁποῖες εἶναι δεκτικὲς γιὰ ἀνάπτυξη κατὰ τὴν περίοδο τῆς ἐπιμήκυνσης. Ἐκτὸς, ὅμως, ἀπὸ τὰ παραπάνω στὴ ΝΙΚΗ θεωροῦμε πολὺπλευρα ὠφέλιμο νὰ προβάλλουμε καὶ νὰ προτρέψουμε τοὺς ἐπισκέπτες μας, νὰ ἀναζητήσουν στὴν πατρίδα μας τέσσερα ἀκόμη σημαντικὰ στοιχεῖα ποὺ θὰ ἀναβαθμίσουν τὸ τουριστικὸ μας προϊόν, θὰ τὸ καταστήσουν ὑγιέστερο καὶ μακροπρόθεσμα περισσότερο ἀνταγωνιστικό:

Τὰ στοιχεῖα αὐτὰ εἶναι:

- Ἡ νεώτερη ἱστορία μας μὲ τὸν ἀξιόλογο πολιτισμὸ ποὺ τὴν συνοδεύει (λόγιο καὶ λαϊκό), ἀπὸ τὴν περίοδο τῆς χριστιανικῆς ρωμαϊκῆς αὐτοκρατορίας («Βυζάντιο»), ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὴν ἐποχὴ τῆς Τουρκοκρατίας καὶ ἐντεῦθεν μέχρι τὶς μέρες μας.
- Τὰ γεγονότα καὶ οἱ ἥρωες τῶν ἀγώνων τοῦ λαοῦ μας γιὰ τὴν ἐλευθερία, ἐνάντια σὲ κάθε μορφῆς τυραννία – ἀπὸ τὸν ὀθωμανικὸ ζυγὸ μέχρι τὸν ναζισμὸ καὶ τὸν φασισμὸ παντὸς εἴδους.
- Τὰ ἀγνὰ ἑλληνικὰ προϊόντα τοῦ πρωτογενοῦς τομέα, ποὺ μποροῦν νὰ κερδίσουν τὸ ἐνδιαφέρον εἴτε ὡς ἐμπειρία γευσιγνωσίας, εἴτε ὡς βιωματικὴ ἐμπειρία μὲ τὴ συμμετοχὴ στὴ ζωὴ τῶν παραγωγῶν (ιδίως ἐκείνων ποὺ ἀκολουθοῦν παραδοσιακὰς μεθόδους, ποὺ μεταφέρουν ἕναν ὁλόκληρο πολιτισμὸ), εἴτε ὡς ἐπιστημονικὴ γνώση.
- Τὸ πνευματικὸ βάθος τῆς Ὁρθοδοξίας, ποὺ δὲν συνίσταται μόνο σὲ ὁμορφὰ ἔθιμα, ὅπως π.χ. ὁ στολισμὸς καὶ ἡ περιφορὰ τοῦ Ἐπιταφίου ἢ ὁ «ἐκρηκτικὸς» ἑορτασμὸς τῆς νύχτας τῆς Ἀναστάσεως, ἀλλὰ ἀποτελεῖ ἕναν δρόμο σοφίας καὶ αὐτογνωσίας, πνευματικῆς καὶ ἠθικῆς τελειοποίησης, ποὺ μπορεῖ νὰ προσφέρει ἀπαντήσεις σὲ κάθε πνευματικὸ ἀναζητητὴ.

Το αυξανόμενο πρόβλημα του υπέρ-τουρισμού σε αστικές και νησιωτικές, αυξημένου ενδιαφέροντος, περιοχές και οι προτάσεις για την αντιμετώπισή του.

Η άνοδος του παγκόσμιου τουρισμού έχει δεί αμέτρητους προορισμούς σε όλο τον κόσμο να παλεύουν με τις αρνητικές επιπτώσεις του υπερτουρισμού. Τα αποτελέσματα είναι πλέον ορατά σε περιοχές αυξημένου ενδιαφέροντος και στην πατρίδα μας. Μάλιστα, δύο δημοφιλείς τουριστικοί προορισμοί της Ελλάδας συγκαταλέγονται στο top-10 των ευρωπαϊκών πόλεων που αντιμετωπίζουν το φαινόμενο του υπερτουρισμού.

Σύμφωνα με έκθεση της πλατφόρμας Holidu, που βασίζεται σε στοιχεία από την Euromonitor International, η οποία ανέλυσε τον αριθμό των εισερχόμενων αφίξεων το 2023 σε σύγκριση με τον πληθυσμό της πόλης, η Ρόδος και το Ηράκλειο βρίσκονται στην 2η και στην 4η θέση της λίστας αντίστοιχα:

Συγκεκριμένα, οι τέσσερις πιο «υπερφορτωμένες» πόλεις με τουρίστες στην Εύρωπη είναι κατά σειρά οι:

1. Ντουμπρόβνικ, Κροατία - 27,42 τουρίστες ανά κάτοικο
2. Ρόδος, Ελλάδα - 26,33 τουρίστες ανά κάτοικο
3. Βενετία, Ιταλία - 21,26 τουρίστες ανά κάτοικο
4. Ηράκλειο, Ελλάδα - 18,43 τουρίστες ανά κάτοικο

Ο υπερτουρισμός μπορεί να οδηγήσει σε πολλά προβλήματα, συμπεριλαμβανομένης της υποβάθμισης του περιβάλλοντος, της καταπόνησης των υποδομών, της πολιτιστικής μετατόπισης και της επώδυνης τουριστικής έμπειρίας. Επομένως, είναι ένα πολυδιάστατο πρόβλημα που απαιτεί μια ολοκληρωμένη και πολύπλευρη προσέγγιση.

Όπως επισημαίνουν αρμόδιοι παράγοντες του τουρισμού, «παρατηρώντας κάποιος όσα συμβαίνουν στην Ελλάδα και σε άλλες ανταγωνίστριες χώρες, αντιλαμβάνεται πόσο σοβαρό μπορεί να γίνει το πρόβλημα της αλόγιστης και άναρχης τουριστικής ανάπτυξης και πόσο αυτή μπορεί να επηρεαστεί από τη διάρρηξη των σχέσεων του τουρισμού με την ευρύτερη κοινωνία».

Οι πρώτες επιπτώσεις του υπερτουρισμού, όπως επισημαίνουν, αφορούν την επάρκεια των υποδομών και δη των δικτύων ύδρευσης, την εξάντληση των φυσικών πόρων, την διαχείριση των απορριμμάτων και την συνολική επιβάρυνση δημοφιλών προορισμών, κυρίως ως προς την φέρουσα ικανότητά τους για υποδοχή και φιλοξενία επισκεπτών.

Η «απόβαση» των μυρίων ξένων στα ελληνικά νησιά έχει αντίκτυπο κυρίως στις τοπικές κοινότητες, που αντιμετωπίζουν όλο και περισσότερες πιέσεις σε σχέση με τη διαχείριση των απορριμμάτων, την λειψυδρία, τις ανεπαρκείς δημόσιες υπηρεσίες και τις παράνομες κατασκευές.

Δυστυχώς, όπως έχουμε επισημάνει, ο τουρισμός στην Ελλάδα ποτέ δεν αντιμετώπιστηκε με τη δέουσα σοβαρότητα από τις κυβερνήσεις. Το πρόβλημα του υπερτουρισμού, προφανώς, και δεν μπορεί να αντιμετωπιστεί από την παρούσα κυβέρνηση. Ως ΝΙΚΗ, όμως, μπορούμε να προτείνουμε λύσεις τις οποίες θα εφαρμόσουμε, όταν γίνουμε κυβέρνηση.

Προτάσεις:

- **Περιορισμός Έπισκεπτών:**

Έπιβολή ανώτατου ορίου στους επισκέπτες που επιτρέπεται να εισέλθουν σε συγκεκριμένες περιοχές ή σε δημοφιλείς τουριστικούς προορισμούς κατά την διάρκεια κορύφωσης της τουριστικής περιόδου.

- **Διαχείριση Ροών Έπισκεπτών:**

Δημιουργία προγραμμάτων κράτησης και διαχείρισης ροών επισκεπτών για την μείωση των πιέσεων κατά την κορύφωση της τουριστικής περιόδου. Αυτό μπορεί να περιλαμβάνει προγραμματισμένα δρομολόγια ή την διάθεση συγκεκριμένου αριθμού προπληρωμένων εισιτηρίων .

- **Πρώθηση Έναλλακτικών Προορισμών:**

Παρότρυνση επισκεπτών να εξερευνήσουν λιγότερο γνωστές, αλλά εξίσου όμορφες τοποθεσίες, μειώνοντας την πίεση στις πιο δημοφιλείς περιοχές. Η άνομοιογένεια, όπως έχουμε επισημάνει, όταν μόλις τρεις από τις 13 Περιφέρειες της χώρας, όταν το Νότιο Αιγαίο, ή Κρήτη και ή Αττική «παράγουν» σχεδόν τα 2/3 ή αλλιώς το 65% των τουριστικών εισπράξεων της χώρας, ενώ υποδέχονται περισσότερους από τους μισούς επισκέπτες που καταφθάνουν στη χώρα, μάς δείχνει πως θα πρέπει να αναπτύξουμε και τις υπόλοιπες περιφέρειες, οι οποίες κάλλιστα μπορούν να συμβάλουν στην επίτευξη του στόχου για τουρισμό και τους δώδεκα μήνες του έτους.

- **Έκπαίδευση και Ευαισθητοποίηση:**

Παροχή πληροφοριών στους τουρίστες σχετικά με τον πολιτισμό, το περιβάλλον και την τοπική οικονομία, ενθαρρύνοντάς τους να σέβονται τους προορισμούς που επισκέπτονται.

- **Στήριξη Τοπικών Επιχειρήσεων:**

Ενίσχυση τοπικών επιχειρήσεων και παραγωγών, μέσω προγραμμάτων που προάγουν τον οικολογικό τουρισμό και την αγορά τοπικών προϊόντων.

- **Έπένδυση σε Υποδομές:**

Βελτίωση των υποδομών (όπως λιμάνια, αεροδρόμια, συγκοινωνίες, καθαριότητα, γενικές δημόσιες υπηρεσίες, όπως κέντρα υγείας, νοσοκομεία, ΕΚΑΒ, ΚΕΠ) για να μπορούν να άντεπεξέλθουν στις αύξημένες απαιτήσεις του τουρισμού.

- **Τουριστικές Ζώνες:**

Δημιουργία ειδικών τουριστικών ζωνών με σκοπό τον περιορισμό της ανάπτυξης τουριστικών υποδομών σε ευαίσθητες περιοχές.

- **Καθιέρωση Χρεώσεων ή Φορολογίας:**

Έπιβολη τέλους εισόδου ή άλλων χρεώσεων σε τουρίστες τόσο για την χρηματοδότηση προγραμμάτων που σχετίζονται με την συντήρηση και προστασία του περιβάλλοντος όσο και ως έμμεσο τρόπο μείωσης του αριθμού επισκεπτών. Για παράδειγμα, η Νέα Ζηλανδία αύξάνει το Τέλος Διατήρησης και Τουρισμού Διεθνών Έπισκεπτών (IVL) από τα 35 δολάρια Νέας Ζηλανδίας (19,57 ευρώ) στα 100 (55,91 ευρώ) από την 1η Οκτωβρίου 2024.

Στην Ελλάδα ο φόρος Διαμονής, που είχε επιβληθεί για πρώτη φορά υπέρ του δημοσίου το 2018, βαρύνοντας τον διαμένοντα ανά ημέρησια χρήση και ανά δωμάτιο ή διαμέρισμα, είχε διαμορφωθεί ως εξής: Σε κύρια ξενοδοχειακά καταλύματα 1-2 αστέρων 0,50 ευρώ, 3 αστέρων 1,50 ευρώ, 4 αστέρων 3 ευρώ, 5 αστέρων 4 ευρώ και σε ένοικιαζόμενα επιπλωμένα δωμάτια-διαμερίσματα 0,50 ευρώ.

Από το 2024, με τη μετατροπή του Φόρου σε Τέλος, διατηρήθηκαν στα ίδια επίπεδα οι επιβαρύνσεις για τους μήνες Νοέμβριο έως Φεβρουάριο, ενώ αύξήθηκαν για τους υπόλοιπους μήνες. Έτσι, για την περίοδο Μαρτίου – Οκτωβρίου έφθασαν σε κύρια ξενοδοχειακά καταλύματα 1-2 αστέρων 1,50 ευρώ, 3 αστέρων 3 ευρώ, 4 αστέρων 7 ευρώ, 5 αστέρων 10 ευρώ και σε ένοικιαζόμενα επιπλωμένα δωμάτια-διαμερίσματα 1,50 ευρώ. Επίσης, Τέλος επιβλήθηκε και στα ακίνητα βραχυχρόνιας μίσθωσης με 0,50 ευρώ τη χαμηλή περίοδο και 1,5 ευρώ την υψηλή περίοδο.

Μια γενναία αύξηση του τέλους, μόνο στους αλλοδαπούς επισκέπτες, θα προσέφερε έσοδα που θα διατίθενται στους εκάστοτε Δήμους για έργα ανάπτυξης και υποδομών.

- **Πρώθηση Βιώσιμων Πρακτικών:**

Ενθάρρυνση του «βιώσιμου τουρισμού», που προωθεί υπεύθυνες ταξιδιωτικές πρακτικές, περιλαμβάνοντας την χρήση δημόσιων συγκοινωνιών,

τὴν ἀποφυγὴ μιᾶς χρήσης πλαστικῶν καὶ τὴν ὑποστήριξη πράσινων ἐπιχειρήσεων.

- **Συνεργασία μὲ Τοπικὲς Κοινότητες:**

Συμπερίληψη τῶν τοπικῶν κοινοτήτων σὲ διαδικασίες λήψης ἀποφάσεων σχετικὰ μὲ τὴν ἀνάπτυξη τουριστικῶν προγραμμάτων, σύμφωνα μὲ τὴν πάγια θέση τῆς ΝΙΚΗΣ στὸν τουρισμό.

Ἡ ἐπιτυχὴς ἐφαρμογὴ τῶν πιὸ πάνω προτεινόμενων στρατηγικῶν, ἀπαιτεῖ συνεργασία μεταξὺ κυβερνήσεων, ὑπουργείων, περιφερειῶν, ἐπιμελητηρίων, τουριστικῶν ἐπιχειρήσεων καὶ τοπικῶν κοινοτήτων γιὰ νὰ δημιουργηθεῖ ἓνα βιώσιμο καὶ σεβαστό, μὲ ὑγιεῖς μακροπρόθεσμες προοπτικές, τουριστικὸ μοντέλο.

Αὐτὴν τὴ συνεργασία τῶν ἐμπλεκόμενων φορέων μόνο σὰν σενάριο ἐπισημονικῆς φαντασίας μπορούμε νὰ τὴν σκεφτοῦμε μὲ τὴν παρούσα κυβέρνησι. Γιὰ τὴ ΝΙΚΗ, ὅμως, εἶναι ἡ δέσμευσή της, γιὰ νὰ δημιουργήσουμε μιὰ οὐσιαστικὴ τουριστικὴ ἀνάπτυξη καὶ νὰ φέρουμε τὴν Ἑλλάδα στὴν πρώτη θέση στὸν βιώσιμο τουρισμὸ στὸν παγκόσμιον χάρτη.

Γιὰ τὴν ὑγιὴ ἀνάπτυξη τοῦ τουρισμοῦ στὴ χώρα μας, ἀπαιτεῖται σήμερα ἡ διαμόρφωση ἑνὸς νέου, διαφοροποιημένου καὶ ἀνώτερης ποιότητος τουριστικοῦ μοντέλου, τὸ ὁποῖο θὰ στοχεύει στὴν ἀνάδειξη τῶν συγκριτικῶν πλεονεκτημάτων τῆς κάθε περιοχῆς. Τὰ τοπικὰ στοιχεῖα, ὁ θρησκευτικὸς τουρισμός, ὁ ἀγροτουρισμός, ὁ συνεδριακός, ὁ ἰατρικός, ὁ ἱαματικός καὶ οἱ ἐναλλακτικὲς μορφὲς τουρισμοῦ, ἀναδεικνύονται μέσα ἀπὸ τὴ στενὴ συνεργασία τῶν φορέων τοῦ τουρισμοῦ μὲ τὶς τοπικὲς κοινωνίες καὶ οἰκονομίες, ποὺ γίνονται ἀναπόσπαστο κομμάτι τοῦ τουριστικοῦ προϊόντος. Τότε θὰ μπορέσουμε νὰ δημιουργήσουμε οὐσιαστικὴ τουριστικὴ ἀνάπτυξη καὶ νὰ ἀναδείξουμε τὴν σημασία ἐπιλογῆς τῆς Ἑλλάδας ὡς παγκόσμιου τουριστικοῦ προορισμοῦ γιὰ ὅλο τὸν χρόνον.